

Forumul Economic Mondial (WEF) 2026 Spiritul Dialogului la Davos (sau Muntele vrăjit*)

Lideri din întreaga lume - guvernamentali, de afaceri și intelectuali - s-au întâlnit pentru a discuta provocările globale și a căuta soluții la acestea, în imboldul la acțiune colectivă care definește spiritul Forumului de la Davos.

Autor: Cătălin Dănilă

A. Încadrarea WEF 2026 în calendar, gândire și acțiune

Demarat în 1971 pentru facilitarea cooperării la nivel global, WEF își concentrează activitatea pe trei axe – creștere economică, reziliență și inovație – pentru a îmbunătăți starea lumii prin cooperarea deschisă public-privat.

Foarte important de reținut că există o istorie, o continuitate în teme și context, care se suprapun peste actualitate. Cronologia evenimentelor, subiectelor și pozițiilor dezvăluite publicului larg la Davos, mai mult sau mai puțin așteptate, mai mult sau mai puțin cunoscute înaintea debutului lucrărilor, contează.

Exemplu: în urmă cu doi ani, Mario Draghi a prezentat raportul despre provocările Europei, în care indica nevoia de investiții masive în apărarea comună, de suplețe și rapiditate în luarea deciziilor și de sprijinire și operaționalizare a inovației, ca soluții proactive pentru viitorul imediat.

A fost o auto-critică asumată, care însă s-a transformat într-un cal de bătaie pentru cei care și-au construit o platformă din a critica Europa – din interior și exterior – pentru cele descrise în raport, respectiv pentru a distra atenția de la propriile nereguli.

Viralizând dopul de la sticla de PET, s-a „uitat” că democrația cere educație, mentenanță, dezbateri, consecvență în a căuta soluțiile la aceste probleme; s-au bagatelizat reușitele și constrângerile reale; s-au ascuns sub preș motive reale de îngrijorare, reflecție și acțiune – pentru fiecare și pentru toți.

În absența măsurilor corelate, colective și corective, evidențiate clar în raport, unele dintre cele mai importante expuneri sistematice sunt: primul risc – la orizontul 2040, populația activă se diminuează cu cca. 2 milioane anual; al doilea risc – stabilitatea se erodează și dependențele se transformă în vulnerabilități.

Veți spune că mai sunt și alte riscuri, dar acestea sunt riscuri-sursă, legate sistemic de: creșterea economică, nevoile angajatorilor, migrație, inteligență artificială, presiune pe sistemele democratice, sociale și de taxare, finanțe publice, materii prime, lanțuri de aprovizionare, accesibilitate, nivel de trai etc.

Aceste riscuri sunt regasite și în Raportul global asupra riscurilor 2025 (elaborat în anii 2024-2025), în care fracturile aparute în contextul global din motive geopolitice, tehnologice, de inechitate și polarizare socială și de mediu, identificate de experți. Ele reprezintă amenințările grave pentru stabilitate și progres, pe multiple orizonturi de timp.

Ca un punct de interes, din perspectiva WEF pe locul 2 în topul riscurilor pe termen scurt se regăsește dezinformarea, raportată ca un risc tehnologic, în raport direct cu responsabilitatea socială a mass-media, și indirect cu efectele accelerării tehnologice, erodarea încrederii, nesiguranța, instabilitate, radicalizare, viralizare, riscuri generalizate la ansamblul societății globale. În context, să (ne) amintim că ediția de anul trecut a Forumului s-a desfășurat sub egida ‘Colaborării în era inteligenței’...

Există deci o urmă firească, de ex. a celor deja enumerate pe scurt, o cronologie.

Ediția de anul acesta al Forumului a fost intitulată Spiritul Dialogului, desigur, între actorii politici, economico-financiar și sociali, invitați și/sau platitori. Dialogul s-a dorit a fi un apel către deschidere și cooperare și a avut 5 provocări globale: **fragmentarea globală, sursele de creștere economică, aplicarea responsabilă a inovației, investiția în oameni și prosperitatea în limitele planetare.**

În continuitatea din gândirea anticipativă și în căutarea soluțiilor, Forumul a adus la lumina zilei și în actualitate evenimente și poziții care catalizează sau inhibă aceste evoluții pe termen lung. Pentru că nu este vorba numai de componenta economică, sau ‘WEF Davos’, ci de efectele în cascada în întreaga societate, menționăm și atragem atenția la ceea ce urmează cronologic după Davos, procese de evaluare a temelor și pozițiilor (descrise succint la punctul următor), de căutare și formulare a răspunsurilor, consecințe ale Forumului - Conferința de securitate de la München, la mijlocul lui februarie.

B. WEF Davos 2026

A concentrat temele anterior menționate sub titulatura dialogului, și a oferit o tribună globală unui număr fără precedent de lideri - peste 3000 participanți din peste 130 țări, sute de înalți funcționari guvernamentali, peste 50 șefi de stat și guverneri, 830 CEO și Președinți de CA.

Împreună de o săptămână (care înseamnă foarte mult timp în politică, spunea fostul prim-ministru britanic Harold Wilson) lucrările au fost coordonate de primul co-leadership multinational al Forumului: norvegianul B. Brende - ex. Ministru de externe, elvețianul A. Hoffman - VP al Roche, americanul L. Fink - Președinte, CEO și fondator al BlackRock.

Guy Parmelin, Ursula von der Leyen, Volodimir Zelenski, He Lifeng, Emmanuel Macron, Mark Carney, Friedrich Merz, Donald Trump, Issac Herzog, Javier Milei, Viktor Orban, dar si: Kiril Dmitriev - consilierul lui Putin, Jared Kushner - ginerele lui Trump, Mark Rutte – secretarul general NATO, Gavin Newsom – guvernatorul Californiei, Al Gore – fost VP, senator, deputat și activist pentru mediu, membru în bordul WEF (dar care -se pare- a fost tinut la usa pana când un jurnalist arab a insistat ca organizatorii sa il lase sa între la o prezentare), Christine Lagarde – presedinta BCE, Kristalina Gheorghieva - directoarea generala FMI, ministri și consilieri, etc. Delegatia romana a avut în componenta, între alti oficiali, pe ministrii Oana Toiu (Externe), Dragos Pislaru (Investitii și Proiecte Europene), Bogdan Ivan (Energie) și consilierul prezidențial Radu Burnete.

Iata cateva idei (nu citate), din prezentarile speciale și participarile la dezbaterile publice de la Davos, chiar daca modul de comunicare rareori a fost aproape de în spiritul dialogului, după cum spunea chiar *Larry Fink*, BlackRock, membru în bordul WEF: *Dialog inseamna sa ascultam cu respect interlocutorul, cel mai important lucru este sa ascultam. Nu vom fi de acord în privința tuturor lucrurilor, sunt sigur ca nu vom fi de acord.*

Frederick Kempe, CEO-ul Atlantic Council: Ambitiile lui Trump, de secol 19, sunt confruntate de lideri cu o mentalitate de secol 20, pentru incertitudinile secolului 21. Trei ere se ciocnesc, iar drumul ce va urma nu are un scenariu predefinit.

Volodimir Zelenski: America isi indreapta atentia in alta parte, Europa incearca să-l convingă pe Trump sa se schimbe, in loc să preia initiativa in apararea libertatii.

Mark Carney: Fiecare zi ne reamintește ca traim în era rivalitatii marilor puteri, ordinea bazata pe reguli se pierde. Este o ruptura, nu o tranzitie. Cei puternici fac ce pot, iar cei slabi suferă ce trebuie. Sau sa se coalizeze în jurul valorilor, ca impreuna sa reziste presiunilor. Canada a ales sa numeasca realitatea și sa actionize. Daca nu esti la masa, esti în meniu...

Friedrich Merz: Lumea din jurul nostru se schimbă într-una a marilor puteri. Germania a înțeles mesajul, își va face temele și va urmări reforma în jurul securitatii, competitivitatii și unitatii europene. Soarta noastra este în mainile noastre.

Donald Trump: Mi-am dat seama ca multi fac avere pe seama Statelor Unite. Fara SUA nu ar fi nimic, noi tinem lumea pe linia de plutire.

Kristalina Gheorghieva: Sa invatam sa gandim inimaginabilul și sa ne pastram calmul. De acum incolo lumea este cu adevarat multipolara; oamenii își doresc pace și bunastare pentru ei și familiile lor.

Emmanuel Macron: Trecem către o lume fără reguli, în care dreptul internațional este înlocuit de legile celui mai puternic. Fara guvernanta colectiva, reapar ambitiile imperiale. Mai multa cooperare, în loc de competitie, dar și mai multa suveranitate economica și strategica, în special pentru europeni, este ceea ce conteaza, în opinia mea.

Ursula von der Leyen: Schimbarea seismica prin care trecem este o oportunitate, o necesitate de a construi o noua forma de independenta europeana, de autonomie strategica în noul context global.

He Lifeng: O transformare, care nu s-a întâmplat într-un secol, se accelerează global: unilateralismul și protectionismul, agregate de impactul conflictelor regionale și geopolitice, schimbă ordinea economică mondială. Anul trecut, președintele Xi a propus o inițiativă de guvernare globală, promovând consensul și solidaritatea în locul divizării și confruntării. Regulile trebuie să se aplice egal tuturor, și fiecare trebuie să-și poată apăra drepturile și interesele legitime. China este un partener comercial, nu un rival.

Christine Lagarde: Am auzit destul zgomot în această săptămână, acum trebuie să distingem semnalele adevărate din tot acest zgomot. Europa a fost destul de denigrată în aceste zile dar, în fond, este un lucru bun. Trebuie să le mulțumim denigratorilor că ne-au făcut să devenim pe deplin conștienți că trebuie să ne concentrăm mai mult pe inovație, creșterea productivității ș.a.m.d. Încrederea și adevărul trebuie considerate împreună, căci creșterea încrederii cere timp, spre deosebire de pierderea ei.

2. Financiar

Dezorientarea, rolul statului în economie, reducerea riscului sunt temele fundamentale care au apărut în diferite conversații, din diferite surse conexe finanțelor.

Mercantilismul (politica economică care urmărește maximizarea excedentului din comerțul exterior), schimbările alinierii geopolitice și avansul IA le dau dureri de cap în egala măsură investitorilor, executivilor, băncilor, și celor centrale, deci și guvernelor, care renunță la metodele și modelele contemporane în decizie, depășite, și se apleacă asupra istoriei și/sau filosofiei privind viitorul, pentru a decela realitatea de PR, pentru a încadra cât mai corect momentul actual și a-și orienta acțiunea.

Creșterea rolului statului în economie are multe direcții în care se manifestă, de la reglementare la supravegherea pieței, dar peste acestea s-a suprapus tendința de autonomizare, în raport cu creșterea puterii de piață a companiilor cu adevărat globale, care au bugete mai mari decât unele state. După criza financiară din 2008, datoriile statelor au crescut constant, apoi a venit criza lanțurilor de aprovizionare și furnizare declanșată de Covid; în numele securității naționale, al auto-suficienței în anumite piețe, de acces la altele – să le spunem strategice, s-au adăugat de-a lungul timpului domenii precum tech, pharma, materii prime (inclusiv alimentare), minerale critice, energie, apărare. Anul acesta la listă s-a adăugat, ferm, și componenta finanțare.

Aceste domenii de risc îngrijorează întregul sistem financiar, data fiind interdependența valurilor în sistemul Bretton Woods (și renunțarea la etalonul aur, vezi turbulentele din anii '70, atacul contra lirei sterline, etc.). De aceea, diversificarea alocării activelor a început să fie o temă majoră – de ex. când aurul a devenit 'prea scump', a urmat argintul, apoi cuprul, sacrificând termenul lung în favoarea lichidității, pentru cazul unor evenimente sau episoade volatile din piețe. La fel, în termeni de instrumente financiare, de la hedge-funds la bonuri de tezaur și portofolii, evitarea supra-expunerii și diversificarea sunt la ordinea zilei, cu o cerere accelerată pentru dezvoltarea unor infrastructuri corelate cu IA – energie, centre de date – care solicită concentrări masive de capital, dar cu potențial necunoscut.

3. Investitia în oameni

Tema a fost abordata în contextul potentialei cresteri economice în absenta unor noi locuri de munca, fie prin automatizare, robotizare, IA, fie prin externalizari în economii cu costuri mai mici. Reskilling și upskilling sunt critice în contextul schimbarii componentei sectoriale a economiilor (de ex. revenirea de la preponderent tertiar – servicii, la cel secundar – industrial, prin internalizari în domeniile mentionate anterior, considerate strategice), cresterii componentei digitale, absorbtiei excedentului de forta de munca neocupata, cresterea duratei de viata, etc.

4. Prosperitatea în limitele planetare

Aceasta este o redenumire politically correct a componentei climatice. Infrastructura, alimentatia și ecosistemele în care sunt integrate sunt primele impactate de schimbarea climei. Ecosistemele de pe trei sferturi din suprafata terestra sunt afectate deja, ceea ce se traduce într-un risc global, economic greu de evaluat și -deci- de redus.

Investitia în protectia mediului și cresterea economica nu sunt fundamental exclusiv-opuse: prin asigurarea rezilientei ecosistemelor sunt create premisele pentru stabilitate economica și sociala, care sa fructifice oportunitatile existente. Investitia în sisteme regenerative, circulare și integrative de productie și consum poate asigura cresterea economica în limitele resurselor economic exploatabile. Mediul economic, politic și societatea civila trebuie în egala masura implicate, atat pentru gasirea unor solutii comune cat mai ales pentru o actiune coerenta și eficienta de aplicare.

5. Sursele de crestere economica

Premisele evidentiare și anul acesta: incertitudine politica, tensiuni în crestere în comertul mondial care conduc la riscuri și instabilitate în lanturile de aprovizionare și furnizare. In absenta predictibilitatii (macar pe termen scurt) comertul scade sub 1% în ponderea cresterii economice globale, deja prognozata sa fie puțin peste 3%. Inflatia și nivelul datoriilor raportate la PIB restrictioneaza masiv marjele de actiune în sensul stimulării cresterii economice ale decidentilor, atat în materie de politici fiscale cat și monetare.

Cateva dintre surse de crestere economica discutate:

- **Accelerarea unor noi acorduri comerciale** - pentru state, deschiderea catre noi piete - pentru companii. Pe de o parte, vezi Acordurile UE-Mercosur și UE-India, mentionate de Ursula von der Leyen. Pe de alta parte, ca urmare a perioadei de globalizare și reducere a barierelor comerciale (care s-a incheiat) numai cca 20% din companii mai au angajati cu experienta în domeniul geopolitic care sa consilieze functional conducerea strategica.
- **Politica industrială ca agenda** – cresterea rolului statelor, masurata prin numarul de interventii în economie, este evidenta (262% crestere în ultimii 5 ani). Ca atare, strategiile nationale și coordonarea internationala în materie de politica industrială trebuie dezbatute și dezvoltate cu participarea directa a companiilor, pentru protectia celor implicati sau afectati de efecte secundare (E. Macron: Protectie nu inseamna protectionism).
- **Diversificarea surselor și a pietelor de desfacere**, ca management al riscului generat de dependentele existente. Nu insistam, doar atragem atentia asupra faptului ca -inca!- serviciile nu sunt afectate de tensiunile comerciale. In planificarea lanturilor de aprovizionare și furnizarea trebuie inclusa componenta de securitate: asigurarea aprovizionarii/ desfacerii, dar și a surselor de- și a costurilor pentru- materii prime.

6. Aplicarea responsabila a inovatiei

Tema s-a concentrat în mare masura pe promisiunea IA de a participa cu cca. 15 trilioane USD la PIB-ul global pana în 2030.

Aceasta valoare ar trebui sa vina din cresteri de productivitate și inovatie sustinuta de investitii în tehnologii de frontiera, de la bio- și -cuantica, la senzori și semiconductori, de la nano- la -spatiala. Lasand la o parte ca ambitia nu inseamna executie, trebuie intelese conditiile necesare ca acest experiment la scara societatii sa poate avea loc: tranzitia energetica la surse concentrate de mare putere, scalarea unor noi tehnologii promitatoare, upgradarea rețelilor de energie și a surselor de calitate pentru asigurarea racirii, etc.

Costul asigurarii acestor pre-conditii este necunoscut, iar costul de oportunitate pentru societate și mediu poate fi cu mult mai mare decat promisiunea. De aceea, în egala masura responsabilitatea trebuie sa aiba în vedere aplicarea și guvernanta:

- Nu inventia, ci capacitatea institutionala de a difuza tehnologia în conditii de securitate și de scalare eficienta.
- Lipsa guvernantei, a infrastructurii și divergenta de interese franeaza tranzitia de la proiecte pilot la aplicatii la scara.
- Difuzarea este incununata de succes numai printr-o proiectare institutionala, cu fluxuri corect integrate tehnologic, forta de munca pregatita, capital cu asteptari pe un orizont lung de timp si, mai ales, increderea între participanti ca nu se amplifica riscurile, inegalitatile și fragilitatea sistemica.

Este nevoie de convergenta mai multor sisteme, spunea fondatorul WEF Klaus Schwab, digital, fizic și biologic, pentru ca a patra revolutie industrială sa aiba loc. Nu numai infrastructura, ci și institutii și incredere, pentru ca provocarea sociala, economica, politica este determinata de capacitatea de a institui o buna guvernanta și de a asigura legitimitatea publica.

Responsabilitatea nu se rezuma numai la etica, ci inseamna inovatie aplicata cu bariere bine definite, de incredere, și fără alternative care sa accentueze inegalitatile si/sau sa concentreze puterea - de aceea e nevoie de reglementare responsabila, la nivelul de scalare al tehnologiei. Responsabilitatea este o preconditie a scalarii, ca omul sa ramana semnificativ în bucla de definire, de validare a rezultatelor, de schimbare organizationala necesara adoptarii IA.

Elementele de succes identificate la Davos (vezi [aici](#)) sunt:

- Proprietatea institutionala a procesului, nu sponsorizarea tehnica. Organizatia, prin liderii ei, trebuie sa își asume responsabilitatea pentru rezultate și prioritatea operationala
- Integrarea în sistemele existente, nu crearea de sisteme paralele, prin interoperabilitate, integrarea datelor și redefinirea proceselor
- IA nu substituie forta de munca existenta; aceasta trebuie sa fie pregatita, structura și rolul factorului uman redefinite în bucla cu IA, ca sa poata interpreta solutiile, sa poata emite judecati despre validitate și sa intervina când tehnologia esueaza
- Increderea se construiește prin alinierea transparenta cu obiectivele organizatiei, fiabilitatea în operare - în interiorul organizatiei, și prin asigurarea clientilor, agentilor de reglementare și a publicului larg ca implementarea IA nu va afecta siguranta și responsabilitatea - în exteriorul ei. Aceasta se traduce în sisteme auditabile, explicabile, care pot identifica și reactiona la esec.

Atat Jensen Huang (CEO Nvidia), cat și Satya Nadella (CEO Microsoft) au subliniat ca valoarea adusa de tehnologiile avansate depinde de infrastructura, integrare și schimbarea organizationala care fac ca organizatiile sa fie capabile sa absoarba noile instrumente în operatiunile lor zilnice.

Cam atat despre Davos, sunt atat de multe care au ramas pe dinafara, incat orice incercare de a acoperi fenomenul nu ar fi decat o alta aproximatie, poate mai buna din perspectiva unora - interesati de un subiect, eveniment, persoana, dar mai putin buna din perspectiva celorlalti.

**Der Zauberberg – roman al laureatului Nobel pentru literatura Thomas Mann.*

Actiunea se desfasoara în zona Davos, în microcosmosul unui sanatoriu de tuberculosi în care diferitele personaje, distilari parțiale ale caracterului uman, interactioneaza în locul și timpul subiectiv și obiectiv în geografie și istorie. Personajele sunt reprezentative și investite cu umanism rationalist, libertatea de gandire, spiritism și seductie, moralitate și non-conformism, datorie și destin, în procesul de constientizare a apropierei de moarte. Tanarul ignorant Castorp din Hamburg, umanistul italian Settembrini, totalitarul Naphta, dionisiacul olandez Peeperkorn și nu în ultimul rand seducatoarea rusa Chauchat, sunt modelele care descriu caleidoscopul de valori extrapolabil la natiunile și curentele de gandire care tensionau spatiul european al inceputului de secol 20, pe inexorabila cale catre Primul Razboi Mondial.